

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XII. Leo pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Simor-utca 39.
Kiadóhivatal: Számmer Imre könyvnyomdája.

Fokról-fokra.

Nem volt soha szilárd vasszerkezete, nem volt ingatlan az alapja a mostani kormányának. Az az erős pozíció, melylyel egyideig birt, csak látszat volt, csak csalo külszin, mely mellett a külsőleg ép gerendákon belül a szű hatalmasan örölt. Nem volt a nemzettel soha összeforrv, hogy is lehetne ez, mikor soha sem a nemzet, hanem a saját érdekét tekintette. Az utóbbi idők viharai alaposan megrongálták ezt a szű ette épület roncot. A Hentzi szobor, az utcai harcok, a rendőrség brutalitása a felsőbb parancs folytán, a mentelmi vita mind mind egy vágás volt az ingadozó törzsre, melyet egy legkisebb vihar is a földre tepert volna.

A vihar megérkezett. Nem volt nagy, csak amolyan könnyű nyári zivatar. Néhányat dördült és hatamasat villámlott, de a villám belesapott a — fába, a közepébe, a szívébe. Foszlányokra osztotta, melyből minden nap leválik egy-egy hatalmasabb, még életerős ág, melyet a korhadt törzs már nem birt táplálni.

A jobbik, kiket már rég bántanak a kormány viselt dolgai, kezdenek kiválni. Megindult a kiválasztás folyamata. Képzeltetni, milyenek lehetnek a kormány tervei

a jövőre, melyekkel ezen firtalú méltóságukon alulnak tartják szűndaritást vállalni.

Tegnap Josipovich Imre horvát miniszter adta be lemondását, így a kabinetben már beállott a részleges válság, melynek jelentőségét csak Josipovich, illetve a horvát miniszternek kifőnleges közjogi állása csökkenti. A lemondott miniszter a M—g egyik munkatársát előtt a következőleg szólja meg lemondását:

„Nekem régi elvem — és ezt nem csak most, hanem amindig hirdetem és hangsúlyoztam legutóbb a zimonyi milleniumi emlék felavatásánál is, hol a magyar kormány képviselőtében én mondtam a főlvató beszédet, — hogy miként Magyarország és Horvátország csak karöltve tudott a törökök ellen küzdeni, úgy Magyarország és Horvátország most csak az alkotmányosság alapján tud karöltve egymással haladni.

Ez az én álláspontom most is és mivel a törvényen kívüli állapottal az alkotmányosságot látom megingatva, ebből a helyzetből magamra nézve levonom annak konzekvenciáit.“

Josipovich lemondása a kormánypártban aggodalmat keltett, melyet hiába igyekeztek elfojtani. Ez a meglepetés csak kóstoló volt. Bekövetkezett egy még szen-

zációsabb esemény; Szilágyi Dezső a képviselőház elnöke lemondott a Ház elnökségének állásáról. A lemondás híre eleinte nem akart hívőkre találni, később azonban, midőn maga Szilágyi jelentette ki és szándékát megmáshíthatlannak mondotta, kínos megdöbbenést keltett az egész Házban. Az ellenzék nem látja szivesen távozni a pártatlan, igazságos elnököt, a kormánypárt pedig legsajjtóbb itéletnek, a fejére mért legnagyobb csapásnak tartja a lemondást.

Ime az események, melyek legbiztosabb jelei a Bánffy kormány bukásáé, ak, s vele az erőszak a korrupció, a fűfang és a lelkiismeretlenség rendszere pusztulásának.

Advent idejét űljük. a várakozás, az eljövétel idejét, eljövételét a Megváltónak. A politikában is itt van a tisztulás ideje. Már rég aggódó szemekkel nézünk a jövő elé és várjuk az állapotok jobbra fordulását, várjuk a jelen helyzetből való megszabadulást és megváltást. Lehet, hogy a Megváltó születésének ünnepe meghozza ezt nekünk. Addig emberek, kik hideg, ködös deczemberi reggeleken az istenházába siettek a hajnali misékre, énekeljétek buzgó szívvel: Harmatozzátok le így magasok az Igazat!

Ugy kell!

— Beszélyke, egy jó ismerősről. —

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Írta: Coco.

Brr... brrr... és mégegyszer brrr...! Borzadok, ha reá gondolok!

Inkább akármí baj esett volna rajtam csak ez ne, inkább... inkább vörös hajam volna; inkább levágnám szakállam felét, inkább (mondjanak valami nagyot!)... igen; inkább... születtem volna... miliomosnak! inkább! De meg van írva a végzet könyvébe, hogy a bűn büntetés nélkül nem marad. Bűnhődtem iszonyuan, de ez még hagyján! háromszor sipitották fülembé „ugy kell!“ Oh! milyen volt ez a hang, mely ezt mondá, kellemes, csengő és... mégis, véretem fagyralá meg! Borzadtam tőle.

Tél volt és farsang!... s hozzá... álarozos bál!...

— Ugy-e nem mégysz ma sehová — kérdé kis feleségem.

— Azaz, hogy...

— Már ismét valami, hogy!?

— Megvagyok hiva...

— Ez örökké így tart? minden este meg vagy hiva?

— Tegnap is itthon voltam...

— Egyszer kivétel képpen.

— Aztán... korán jövök vissza...

— Valóban korán — reggel...

— Már vége ugyis a farsanguknak, majd bőtbe pihenünk.

— És hová készülsz?

— Egy barátomhoz estélyre...
— Barátid is okosabbat tehetnének ez örökös tivornyáknál.

— No, no, hisz maguk is teszik, mikor összeülnek délután s mulatnak éjfélig, de szelidebb nevet adnak neki.

— Jó nektek, ti örökké mulattok...

— Ti pedig sirtok ugy-e? nem voltunk együtt vagy öt bálban, az estélyeknek meg számát sem tudom.

— Jól van, eredj és jól mulass!

Felöltöztem, sietve mentem barátomhoz, együtt estelizve, vele a Keduteba menénk.

— Ha tudná a feleségem, hogy itt tartom az estélyt — mondaná!

— Eh! Nem jó, ha az asszony mindent, vagy sokat tud... (meglehet!)

Azt mondják, feleséges embernek nem illik álarozos bálba menni. De mikor ez olyan vonzó. Közé vegyűlni a tarka tömegnek, ismerkedni, — ha lehet, — élcelőzni, bohóskodni szabadon; nem csábító ez?!...

A lépcsőn haladva, jegyemet kerestem; sehol sem lélem. Megvettem újra. Jaj! De hát-ha otthon feledve, feleségem megtalálja, ez lesz ám a paff!

De félre e zavaró gondolattal, nincs annak itt most helye. A zene szól, a párok sétálva lejtenek tova; a tarka tömeg hullámszik, minden zugban suttogás enyelgés! Hát te mit akarsz itt? — szólit meg egy maszk.

— A mit te kedvesem...

— Én párt keresek.

— Én is...

— Légy enyém...

— Köszönöm.

— Nem mersz ugy-e? félsz a feleségedtől?

Mi a patvar — hát homlokomra van írva, hogy van feleségem — gondolám!

A maszk ellebegett, de szemmel tartott, szép karcsu alak volt. Vörös selyem ruha, fehér prém gallér, haja a lá Pompadour.

Felleges phantasie — maszk!

Kövessük.

Egy másik nőhöz siet, valamit sug neki. Ez reám néz, két selyem ruhájába nem volt oly szépnek ígérkező, mint a másik. Nemes honleány — mondaná az elsőhöz lépve.

— Parancsolsz nemes honfi?!

— Csak kérni merek...

— Ah! mily szerénység, ez ritka férfinál.

— Egyetlen vagyok a magam nemében.

— Valószínűleg, — sugá, — mert itt alig van több feleséges ember...

— Mit kinasz? honnét tudod ezt?!

— Kin neked, ha feleségedről szólnak, mond a másik.

— Kin, mert nincs feleségem, ha volna, nem volnék itt...

— Nem engedte volna, hogy ide jöjj ugy-e?

— Gondolom legalább...

— Törődök is ti feleségetek akaratával, rá lehet azt szedni, például azt mondva barátokhoz mentek...

Kezdem nem jól érezni magamat!

— Mond, emberségedre — nincs feleséged? — kérdé a vörös ruhás.

— Asszonyságomra mondom nincs. És ha e tárgyról még szólsz...

— Rögtön itt hagysz ugy-e? fel is ut meg le is út barátom!

— Oh! igen udvarias vagy — felelém!

— Az igazság nem udvariatlanság...

— Pattogó hangod igen tetszik...

Mai lapunk 6 oldal.

POLITIKAI HIREK.

— Elnök nélküli képviselő ház. Szilágyi csak ma jelenti be lemondását és pedig azért, mert ha ezt tegnap teszi, nem lett volna, ki elnököljön. Kardos alelnök beteg és távol van a fővárosból; Láng lemond Szilágyival s így legfeljebb csak a karelnök Madarász, vagy Janicsáry elnökölhetne. A jövő évi elnöknek Tisza István, alelnöknek Gajári Ödönt emlegetik. Más verzió szerint elnök Darányi földm. min. kinek kelyébe lépne Tisza István, alelnökök: Gajári és Kardoss, esetleg Pulszky Ágost.

— Tisza Kálmán törvényjavaslata. A szabadelvű párt tegnapi értekezletén Tisza Kálmán a következő javaslatot nyújtotta be:

Törvényjavaslat a kormánynak adandó felhatalmazásról.

1. §. Felhatalmaztatik a kormány, hogy arra, az esetre, ha az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat 1898. évi december 31-éig törvényt nem válnék, az államháztartás érdekében szükséges teendőket az ebben megállapított határok közt intézze.

Felhatalmaztatik továbbá a kormány, hogy arra az esetre, ha a magyar-osztrák monarchia két államának kormányai által megállapított kiegyezési javaslatok ugyancsak f. évi december végéig törvényhozási elintéztést nem nyerének, az azokban tárgyalt ügyekre nézve teljes viszonzóság biztosítása esetében a mostani állapotot fenntartsa.

2. §. A törvény érvénye 1899. évi decz. 31-éig tart, de előbb is megszűnik az államháztartással kapcsolatos ügyekre nézve, a mint az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvény megalkottatott; a többi ügyekre nézve pedig akkor, a mikor azokat illetőleg a törvényhozás másképen intézkedett. E törvény végrehajtásával a kormány bízatik meg.

A javaslatot a szabadelvű-párt tagjai már vagy 200-an aláírták.

Szeplőtelen fogantatás.

Holnap tartja a kath. egyház Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepét; ünnepét azon tanának, hitcikkelyének, mely szerint Szűz Mária, Krisztus érdemeire való tekintetből, születésének első pillanatától kezdve ment volt azon büntől, melyben minden ember benne születik, az eredendő büntől. Az eredendő bűn Adámtól és Évától származik reánk, kik első bűnük által elvesztették eredeti szentségüket, a megszentelő kegyelmet, s ez által lelki halált haltak és magukra vonták Istennek haragját. Összülünk e bűne, mely reájuk személyes bűn volt, átöröklődik ránk és mi benne születünk, tőle csak a keresztség szentsége által szabadulunk meg. Midőn tehát Szűz Máriáról azt mondjuk, hogy szeplőtelenül fogantatott, azt állítjuk, hogy ment volt az eredendő büntől, soha sem volt Isten haragjának alávetve és fogantatásának első pillanatától kezdve a megszentelő kegyelem állapotában volt.

Minden kath. hívőnek jámbor hite volt Szűz Máriának szeplőtelen fogantatása, ez azonban 1854-ig nem volt ünnepélyesen kimondva. 1854-ben IX. Pius pápa körlevél által felszólította a világ püspökeit, hogy mint éreznek a szeplőtelen fogantatásról. Ezek nyilatkozata után 1854. december 8-án apostoli hatalmánál fogva ünnepélyesen kijelentette, hogy az a tan, mely azt tartja, hogy a Boldogságos Szűz Mária fogantatása első pillanatában a Mindenható Isten különös kegyelme és kiváltsága által, Jézus Krisztus az emberi nem megváltója érdemei tekintetében az eredendő bűn minden szennyjétől megmentetett, Iste től ki nyilatkozatott, s azért azt minden hívőnek rendíthetetlenül és áthatatosan kell hinnie. Nem ujonan felállított, hanem ősrégi hite ez az egyháznak, melyet már a szent atyák tanítottak, a tridenti szent zsinat is kijelenti. A XV. században IV. Sixtus pápa bucsukat enged azoknak, kik a szeplőtelen fogantatás ünnepét megülik, miből kitűnik, hogy régi idők óta fogva

nemcsak hitték, de ünnepelték is e tant. Országok, városok, egyetemek, szerzetes-rendek és társulatok önként, esküvel kötelezték magukat e tant hinni, teljesíteni és védelmére kelni. Egyetemünkben is volt eskü, melyet míg valaki le nem tett, sem tanár, sem tanuló nem lehetett. Az egyetemi rektori jogar is a Szűz Mária képét viseli, a szeplőtelen fogantatás jelképeivel, 12 csillag, a világ golyó és a félhold.

Valamint ezek ünnepélyesen tanuskodnak az egyháznak a szeplőtelen fogantatásról való ősrégi hitéről, ép úgy megtaláljuk e hitet kifejezetten a régi tisztelekre méltó iratokban mindaddig felemlítve, míg végre IX. Pius pápa ünnepélyesen is ki nem mondja az egyház e hitét.

UJDONSÁGOK.

— Gyűjtés az örök imadás templomára. Szögyény-Marich Julia urhölgy vezetése mellett buzgó katolikus urhölgyek áthatva azon hódolatteljes tisztelettől, melylyel Ő Felsőge Erzsébet királyné emléke iránt viseltetnek, önként vállalkoztak azon kegyeletes szolgálatra, hogy az Istenben boldogult felséges királyné emlékére emelendő templomra f. é. december 8-án, vagyis Szűz Mária szeplőtelen fogantatása ünnepén a délelőtti istentisztelet alatt a helybeli templomokban a megyés Főpásztor engedélyével gyűjtést rendeznek. A gyűjtőszekrényén jelen lesznek a *belvárosban* és pedig a *szekesegyházban* 6 órakor *Lichtneckert* Antalné, 7 órakor *Takácsi Nagy Józsefné*, 9 órakor *Szögyény-Marich Julia*, 11 órakor dr. *Szabady Józsefné*. A *Cistercita-rend* templomában 6 órakor *Számmer Rózsa* és *Ónás Anna*, 8 órakor *Aujeszsásky Adolfné* és *Námesy Mariska*. 10 órakor *Kovács Ignác* és *Tóth Béláné*. A *Szent Ferenczrendűek* templomában 1/27 órakor *Tolnay Vilma* és *Komáromy Emma*, 10 órakor *Lichtneckert Antalné* és *Mészáros Ferenczné*, 11 órakor *Felmayer Károlyné* és *Szögyény-Marich*

— Szürnyen örülök neki! — felelé.
— Szabad karodat kérnem?
— Oh! igen.
— Sétáljunk egyet, tartsunk szemlét.
Ementünk. Barátom a másik maszk mellett maradt.
Szünóra lett.
Mindenki az étterembe sietett.
— Szabad szolgálnom valamivel? — kérdelem ismeretlenemet.
— Köszönöm nem kell!
— Te tán rózsalevelekkel élsz?
— Oh! nem. Megezem a rostélyost is.
— Brávo! Talán egy kis...
Jól van. Ha kedved tartja. De barátom is velem jő.
— Minek? van lovagja.
Az étterembe letelepedtünk egy asztalhoz — mind a négyen!
— Az én maszkom kedves, finom nő, de igen hallgatag — sugá barátom.
— Azért kedves hát? —
Nem, áldanám a sorsot, ha ilyen nőm volna, csupa gyöngédség, érzés...
— Te pedig mindjárt olvadozol. No az enyém eleven, de szép lehet...
— Meglássuk majd ugy-e?
— Meg bizony!

Maszkom ügyesen evett, ivott, de a másik nem nyult semmihez. Gyakran rám nézett s lehangeltnak látszott. Udvaroltam a honleány-nak s ez tetszett neki.
Pár üveg pezsgő elfogyott, én örültem, de láttam, hogy barátom nem a legjobban mulat.
— Ugy-e, részletet abban a szerencsében, hogy enged egy pillantást vetnem álarca alá? ...

— Nem lehet barátom, ezt ne kívánja.
— S miért ne?
— Mert megismerne!
— Tehát ismeretlen akar előttem maradni?
— Nem éppen...
— Tehát... szabad remélnem?
— Csak tegye, remélni nagy boldogság!
— De kegyedet látni még nagyobb!...
— Gondolja?...
— Kegyed szép...
— Köszönöm a bókot, valóban meglátogat, ha megmondom lakásomat? —
— Én volnék a legboldogabb halandó!
— Lakom... i utcában... 8. szám I. emelet — ezt elég hangosan mondá.
Összerázkódtam önkénytelenül; a másik maszk roám nézett.

A nevezett szám alatt én lakom nőmmel. Mit feleljek? nem szabad zavarba jönnöm.
— Ott leszek — felelé!...
— Mitől rázkódott össze? — kérdé.
— Rossz a pezsgő.
— Inkább fűlséges! koccintsunk!
Most még inkább óhajtam e nő kiletét megtudni, mert bizton tudtam, hogy ismer. Maszkom társához hajolt, sugott neki és fölkeltem, a tömeg közé vegyülve akarattal elszakadtam tőlük.

— Kedvesem, mikor jön meg az a boldog óra, hogy szép arczát látni enged? —
— De már azt nem tudom! — felelé.
— Nem tudja?...
— Megigérttem talán?
— Meg!... engedjen boldognak lennem!
Majd holnap...
— Ne kinezzen!... még ma... ugy-e ma?
— S ez önt valóban boldoggá tenné?

— Mondhatlanul...
— Legyen meg akarata...
Én szerencse fia érhet-e ennél boldogabb pillanat!?

A kis terem egyik szögletébe menve. keblemet emelte az öröm.

Szeretnem volna már tudni ki e nő? megvalék győződve, hogy szép.

A maszk megállt.
Én nagyot lélekzettem.

Megfogta álarczát...
Oh tehát végre...
Milyen boldog pillanat lesz ez!

A maszk lassan emelé álarczát.
Én szinte reszkettem...
Gyígyázzon! — mondá.

— Ah! gyorsan!...
Egyszerre villám gyorsan felrántotta —

s mellettem megszólalt egy csengő hang: ugy kell!

Ez volt az a csengő hang, mely véretem megfagyasztotta. És elmondta másodsor, harmadszor, hogy: ugy kell! Kacagott, tapsolt és kisorsant az ajtón.

A hallgatag kékrubás maszk volt ez!

Én pedig ott álltam kővé válva, bámultam magam elé; nem tudva való-e ez? vagy rossz álom?!

Mintha körültem minden azt súgná fülembé: ugy kell!

Szédültem, a pamlagra dülve néztem szét, de mindenkinek arczáról ezt a rövid szót olvastam le: ugy kell!

Kirohantam. A lépcsőnél is ezt a szót mondta a szolgál; tán nem is nekem; de én szidtam bele szürnyen.

Igy még soha nem jártam meg!

kozás. E tényezők különféle kombinációkban találkozhatnak és mennél nagyobb a hatásuk, annál „kritikusabb” a kritikus nap. Ehhez képest három osztályba sorozza Feb az ő kritikus napjait. Az első osztályba 1899-ben nyolcz nap esik, melyeknek rendje, fokozatok szerint a következő: Augusztus 21. szept. 19. febr. 10. márcz. 11. jan. 12. okt. 18. jul. 22. ápr. 10. A másodrendű kritikus napok száma 10 és pedig jun. 23. márcz. 27. ápr. 25. máj. 25. nov. 18. febr. 25. nov. 3. decz. 9. szept. 5. máj. 6. Végül harmadrendű kritikus nap csak öt van és pedig: decz. 17. jan. 26. aug. 6. jun. 8. jul. 7. Lássuk most már az időjárást: Január hó első harmadában sok hó lesz és nem épen alacsony hőfok; a második harmadban kevés lesz a csapadék, de annál hidegebb; a harmadik harmadban csekély hó és igen alacsony hőfok. Februárban az időjárás nem mutat semmi érdekeseget. Márczius végére árvízveszedelmet és zivatarokat jósol Feb. Áprilisban sok hó lesz, sok zivatar, sok csapadék. Május utolsó harmadában sok hó. Júniusban sok csapadék, zivatar, felhősakadás. Árvizek, esetleg még hóesés is!

— **Helyreigazítás.** Mint bennünket utólagosan értesítetek, a múlt számunkban megjelent „Pórljárót finanszok” fűhései nem Finta és Szentiványi, hanem Finta és Módi finanszok voltak. Mivel senkit sem akarunk ilyen dologba ártatlanul belekevernii, közöljük e helyreigazítást.

— **Hirtelen halál.** *Polgárdiról* jelentik, hogy Nagy Vincze, országos tejjgazdasági felügyelő, ki hivatalos kiküldetésben járt a faluban hirtelen meghalt. Még jó étvágygyal költötte el az összegyűlt társaságban az ebédet, mely után hivatalos dolgaihoz látott; szép és érdekes beszédjét figyelemmel hallgatta mindenki, mikor egyszer csak megállott, majd értelmetlen, zavart mondatokat hebegett, míg összeesett. Dr. Radnai orvos mindent elkövetett, hogy eszméletre térítse, de nem sikerült, csak a szívszéllhűtés következtében beállott rügtöni halált konstatalhatta. A meghaldogult fiatal korában a színé-

külnöm kell. Szívem talán sajogni fog bele, hanem az idő majd csak behegészti az én sebemet is, habár a szerelmet nem fogja keblem-ből kilophatni soha.

— **rs szoltál már Ellának végtelen szerelmedről?** — kérdezte az öreg Hollósy egészen neki komolyodva.

— **Mit szoltam volna?** — ha egyszer látom, hogy ugy sem kellek neki? Ki csak nem nevetetem magamat?

— **Te süsü!** — mordult fiára az öreg helyéről felpattanva, — sokat tanultál, hanem hát a legegyszerűbb közös teremtés nevése ki fog minden tudományodon. Te a nőket persze ideális fölfogásban valami rettentő nagy találynak, vagy rejtélynek képezed; pedig hát tévedsz, nagyon tévedsz. Vagy ha csakugyan rejtélyek ok, akkor az Uristen majdnem minden embernek nyomott a markába egy kulcsot, mely biztosan utat nyit valamennyihez. — **S az a kulcs?** — kérdezte Hollósy a fejét fölítve.

— **Megmondom, ha visszajövök,** — felelt az apa s mosolyogva ment ki az ajtón. Nem volt oda félórásig s megint megjelent az ajtóban.

— **S az a kulcs?** — tette föl neki fia újból a kérdést, mely fölött úgy látszik, morfondírozott.

— **Az a kulcs a házasság:** most jövök Tordáktól, megkértem számodra Ella kezét, a szülők persze kész örömmel adták mindjárt beleegyezésüket, a leány pedig...

— **Nos a leány?** — tört ki izgatottan Hollósy Béni.

— **Nos igen, a leány pirulva** mondotta ki az igent.

szetnek szentelte tehetségét. 1876-ban a Nép-színház ellenőre, majd rendezője lett. 1881-ben a szegedi színház igazgatója volt, honnét a budai szinkörbe, s innét Debreczenbe ment igazgatónak. Rendező korában gazdasági tanfolyamot végzett s így került a földmivelésügyi miniszteriumba. Innét külföldi tanulmányutráit kiküldve, honnét visszajöve országos tejjgazdasági felügyelővé lett kinevezve. Hirtelen halála a fővárosi író- és művészkörökben nagy részvétet kellett.

— **Tűz.** Dunapentelén 29-én este 8 órakor Molnár István ottani lakos préháza 150 frt értékben leégett a benne levő gazdasági eszközökkel együtt. Biztosítva volt, a tűz oka ismeretlen.

— **Vándorló százás bankó.** *Oszváth András vadli* lakos a mult kő egyik napján a *bieskei* korecsmában iddogált. Mikor már meglehetősen feluntott a garatra, kiment összecsihelődni a kocsijához. A mint ott részeges fövel motoszkált, kiesett zsebéből a 100 frtos bankjegyet tartalmazó pénzesztárcája. Mielőtt észrevette volna ezt Oszváth, addigra *Plavec Sándor tabajdi* lakos már megtalálta. Ez azonban nem akarván a becsületes megtaláló nevet kiérdemelni, ellínt a pénzzel *Felső-Gallóra*, hol az ott dolgozó utász katonák társaságába keveredve mulatni kezdett. Be is rugott csakhamar és ezen kedélyes állapotát fel is használta *Buboroczny György* utász örvezető, ki egy alkalmas pillanatban kilopta *Plavec* zsebéből a pénzesztárcát. Talán még tovább is ment volna, ha az örvezető fel nem váltja és elővigyázatból el nem rejti. De hiába volt elővigyázata, mert az első tolvaj után rájöttek a másodikkra is s így mindkettőt feljelentették.

— **Rablőgyilkos.** A czezei csendőrorjárat elfogta *Eberling Ferencz paksi* aszavargót, ki *Szántó György né simontornyai* lakosnót fejssével agyonütötte és 50 frtját elrabolta.

— **Hamis pénz.** *Weisz Adolf sárbogárdi* lakos 28-án este fuvardíj fejében egy hamis ezüst forintot kapott *Pollák Géza* budapesti utazó ügynöktől. Pollák tagadja ugyan, hogy ő adta volna a hamis forintot, de rábizonyítják, miért is feljelentették a sárbogárdi járás-bírósnak.

— **Sólyomvadászat.** Érdekes részlet illeszkedik bele a készülődő párisi világkiállítás változatos mozaikjába. A vadászati szakosztály történelmi csoportjában elkészült a sólyomvadászat kiállítása. A sólyomvadászat régen divatját multa: ma már hire-hamva sincsen. Legpoétikusabb sportja volt annak a poétikus korszaknak, a mikor még büszke sziklavérak ormain botlott meg a merengve járó holdsugár, s a várak ormairol halvány arcza szépséges asszonyok hallgatták, mit énekel lenn a völgyben a filemüle vagy a trubadur. A trubadur meg a szép asszony oly fával voltak egymástól, mint a filemüle kettőjüktől: a trubadur irni nem tudott, a szívével gondolkodott, a mitől pedig a szív dobog, ugy tartotta, közönséges emberek nyelvén kifejezni nem lehet. Ha a szíve tulságosan megtelt érzélemmel, a sólyomvadászat volt az egyedüli alkalom, a mikor szerelmet viharott volna a trubadur. A vadász eleresztette a sólymot s mint a gondolat, felsuhant a levegőbe a karsu madár; ketten néztek utána: a szép asszony meg a trubadur. A rabló odafenn a levegőben megpillantva a galambot, nyilsebesen lecsapott rá s ekkor ugy remegett a trubadur szíve, mint a sólyom karmai közt a szegény galamb. Ezt érezte, de nem nyilatkozott, mert szörnyen ideális bolond volt ám a trubadur. Ennek a távol korszaknak minden édes-bájós költészetét eleveníti föl a párisi kiállítás. Prózai része a sólyom-vadászatnak is érdekes; a sok mindenféle eszköz, a sólymárok arcképei, a kik a sólymokat idomították. Ez a foglalkozás nem lehetett éppen könnyű delog, de annál jövedel-

mezőbb; a jól idomított sólymokat drága aranyakkal fizették a fejedelmek. A szerencsétlen II. Lajos magyar király 50.000 aranyt adott egy ilyen madárért. Poétikus kerete a kiállításnak a sok kép a falakon; jelenetek, amiket a sólyomvadászat idilljeiből örökítettek meg hires mesterek.

— **Lopások.** *Krausz Sámuelné kajászó-szentpéteri* lakosnó boltjátját *Styblík Lajos* ottani lakos feltörte és onnét 2 frt 47 krt ellopott. — *Essterházy Miklós Möricz gróf csákvári* uradalmának konyhakertjében levő méhekből *Jonacsik József* 10 keret mézet ellopott. A mézet, mely 8 frt értékű, meg is találták nála kipergetve. Mindkettőt feljelentették az illetékes hatóságoknak.

— **Rendőrségi hírek.** *Stipaics Ferencz*né Simor-utca 17. sz. alatti lakosnót, cselédje *Gross Anna*, mig ő lakásából távol volt, meglapta több, mint száz frt erejéig és a d. u. vonattal utra kelt a lopott pénzzel Budapestre. Kelenföldön azonban utolérte rendőrségünknek letartóztatásáról intézkedő sürgőnye. El is csípték és ma ide toloncolták. Tettét beismerte és árvaletan voltát hozza fel mentésül, ki pénzt akart szerezni az utiköltségre. — *Baum János* m. kir. honvéd önkéntes lakásába fogadta *Ritsscher Récei* Miklós póttartalékos honvédet, ki aztli hálálta meg a szíveséget, hogy Baum ékszerait mind ellopta és velük ismeretlen helyre költözött. A rendőrség megtette elfogatására az intézkedéseket. — *Babay Károly* cigányprimás a Mandl-kávéházban muzsikált a mult csütörtökön. Egyidejűleg ott mulatott egy társaság *Rosenberg Pál* vezetése mellett, ki mikor már a bor kezdett agyában működni, egy székelt vágott a primás hegedűjéhez, mely darabokra törtött. *Babay* 50 frt kártérítést követel hegedűjeért. — *Kovács István*, malom-u. 25. sz. lakos fuvaros *Hegy Ferencz* kocsiával a budai uton annyira megakadott, hogy lovai nem bírták a kocsit megindítani. Erre elkezdte ütni-vernii, mire egyik lova összeesett és kiadta paráját. A rendőrség állatkizásért 10 frtra büntette *Kovácsot*. — *Remesi József* budai-uti földmivest rendőri közeggel való gorombáskodásért 10 frt pénzbírságra ítélte a rendőrség.

— **Okleveles tanítóó órák adására ajánljok.** — **Czim a kiadóhivatalban.**

— **Egy csinosan butorozott szoba** azonnal kiadó. — **Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.**

I R O D A L O M.

Karácsonyi Aranykönyv.

(Jó gyermekek számára. Irta Pap bácsi. A Szent-István-Társulat kiadása Budapest, 1898. 4 réti, 112 lap. Ára egész vászonkötésben 2 krt.)

A megváltó példáját követi, a ki a kisdedeket magához boesátja és zsenge lelkeikbe igyekszik a jó és nemes eszmék magvát elhínteni. A gyermekvilág írói valódi jöltévi a kicsinyeknek. Egy-egy a gyermekek kedélyvilágába illeszkedő, eszük járását, nyelvüket etaláló munka ép oly beces, mint a mily ritka kincse az irodalomnak. A ki az előttünk fekvő könyvet írta, az nem csupán valódi gyermekbarát, a gyermek-kedély tökéletes ismerője, de bizonyára kitünő író is, a kinek művei a nevelési érteken kívül kiváló művészi tulajdonságokkal is ékeskednek. A gyermekek szeretete, mosolyuk, könnyeik átérzése és kedves költészet sugárik felénk a gyönyörű kiállítású könyv minden lapjáról s egészben véve gyermek-irodalunk legkitünőbb műveivel sorakozik.

„Pap bácsi” tud igazán az apróságok nyelvén beszélni. „Az okos beczeze” című végtelenül kedves tréfát így kezdi:

Mit akartok, Sanyi Dani?
Nem meritek megmondani?
Mege, mezo, tarka, barka,
Hosszu, mint a szarka farka.
Édes bácsi, íyet kérünk!
Meg ne vessa a kérésünk!
Egy kis mege? No nem bánom;
Vigyázzatok: ákom-bákom!

Csakugyan így kell a gyerekek figyelmét felkölteni, a kik aztán a tréfás bevezetés után

olyan mesét kapnak, a melynek van érdekes szövevénye, végül ki van mondva a tanulság is, de a hang mindvégig játsszi, kedves, úgy, hogy a kis olvasó nem fárad el és észre sem veszi, hogy most tulajdonképen tanították. Ime ezt is megértheti a kis ember:

A kis Jé-us, a kis Jézus
Hozta ezt a könyvet;
A ki jó lesz, esztendőre
Hoz: annak különbet

De nár többet nem beszélék,
Itt van a könyv: cske;
Forgassátok figyelmesen
Mind-n' áldott este!

Kiváló jó tulajdonsága a „Karácsonyi Aranykönyv” szerzőjének a magyar népies nyelv iránti tisztá érzéke. A népies nyelv különben is rokon a valódi gyermekirodalom nyelvvel és sok felhasználható vonást és árnyalatot szolgáltat az írónak. Például az „Altató”, melyben a nép ajkára is átment vers motívumai vannak igen kedvesen felhasználva:

Ingó-ringó bölcösöke,
Árnyas föld fölötté;
Sir-ri benne a baba,
Most altatja a mama,
Csitt, csitt, csitt
Aludj lelkem egy kicsit!
Aludj lelkem, alugyal,
Nem ér szellő, napsugár.
Aludj lelkem, akarják,
A mennyei anygallak.
Hunyd be csak a szemedet.
Meglásd, mindjárt itt lesznek.
Csitt, csitt, csitt!
Aludj lelkem egy kicsit.

Ime az „Itt a fecske ismét”, melyben a paraszt-gazda beszél, hanem olyan törlimetszett magyar népies nyelven, hogy az Arany János magyar paraszt-alakjai sem különbek:

Igaz is, igaz is,
Féleli a gazda,
Üres biz, üres biz,
Pajta, pincze, kamra!
Üres biz, üres biz,
Minden szekrény, láda,
Az ember mindenütt
A feneket látja...

A népmese ismert motívumai, a királyfi, a rossz mostoha, használják fel az „Árvák anyjában”, minden a maga helyén és a leginkább megfelelő hangon tartva.

A kötet egyszerűen naiv, de bensőségteljes imákkal kezdődik. Ezután egymást érik a szebbnél-szebb versek. „Az éjjel-nappal égő lámpa”, a „Ró a-lakoma” és a „Trakta” ezek közt valóságos remek. Kivált ez az utolsó, egy baba-lakoma leírása, annyira tele van élettel, a gyerekekkel oly hü megfigyelője és ismerete látszik meg benne, humora oly kedves és vonzó, hogy irodalmunk legszebb ilyen versei közé számíthatjuk. Vannak még a kötetben idillek, például „Pistika.” Teljesen bevezetett kép ez, hangulatos, kedves. Ide ígátjuk, hogy egész verset is adjunk izelítől:

Fulu végén a Pistika
Apját lesi, varja;
Jón is mar, ni, az ekével.
Huzza a ven sarga.
Édes apja a Pistikát
Öltetzi lovra;
Minden fia a kis lovast
Irgyli, csodálja.
Búske is ám a Pistika,
Szemeit jártatja:
Csak egy, a ki boldogabb nég,
Maga édesapja.
Huszár lesz a fiából is,
Ez a gondolatja...
Megkondul az estharangzó
Tovább nem folytatja.
Az apa is, Pistika is,
Levesel kalapját;
Elmondják az „Urangyalát”
S utjokat folytatják.

Igazán értékes darabjai a kötetnek a mese, regfélék. Ezeknek szerkezete valóságos specialitása Pap bácsinak, ki nemcsak népies mesét mond, nemcsak tanulságos allegóriával szolgál, de épen e két elemet egészen eredeti módon, nagy szerencsével olvasztja össze a mintegy játszva csalogatja a gyermekeket egy-egy nemes tanulság gyümölcskertjébe. Ilyen mesék még „A pünkösdi királyné” és „Csavargó.” Az előbbi tele színes képzelemmel, ez utóbbi vidám és mégis böles állatmese, mindkettő páratlan a

maga nemében. A már említett „Árvák anyjában” figyelhető meg a szerző szerencsés keze. A kis Anna sorsa van benne elmondva, ki a Szüzanyától azt a kegyet kéri, hogy gyermeknevelő apáca lehessen belőle. De mielőtt ehhez a nehéz témához ér, a kislánnyal megismeret más pályákat és sorsokat s anyyi regés kalandon viszi át, hogy valóságos ragyogó színekkel megirt mesét olvastunk végig. Nagyban elősegíti a versek kedvező hatását a folyékony verselés és kivált a csengő-bongó rímek, melyek kétségtelenül gyönyörűsége válnak a gyermeknek, Ime néhány a jobbából: horkol — olykor, is tán — tisztán, biz itt — hizik, hosszant — bosszant, örvény — törvény, büriün — sürün, stb. Az ilyen ügyes rímelés minden esetre úgy hat a gyermekekre, mint a vidám szánat csengése-bongása.

A kötetet az apró versek után az egésznek gyöngye, „A Miklós országa” című, négy énekből álló rege zárja be. Nem csupán a kicsinyek, de az öregebbje is élvezettel olvashatja ezt a költői szépségekben gazdag, derűs alapszínű, kedves mesét, mely külön kiadásban is megjelent s melyről lapunk mult számában már közöltünk részletes ismertetést.

A könyv értékét emelik Hegedűs L. gyönyörű illusztrációi, a „Jön a Miklós” című vershez tartozó szép színnyomattal. A Szent-István-Társulat a múltól nem sajnálta a gyönyörű kiállítást sem, a minék következtében el lehet mondani, a „Karácsonyi Aranykönyv” úgy tartalmilag, mint kiállítás tekintetében is igen értékes karácsonyi ajándékot fog képezni. Megrendelhető a Szent-István-Társulat ügynökségében: VIII. ker. Szentkirályi-utca 28. szám

KÖZGAZDASÁG.

+ A korai burgonya természetéről. A korai burgonya természetése csak akkor fizeti ki magát, ha a burgonya már május közepén vagy végén piacra hozható, de akkor aztán nagyon kifizeti magát. Ha szabadban akarunk természeteni korai burgonyát, úgy azt nedves hideg talajba bizonyára nem fogjuk elültetni. Okvetlenül mélyen művelt porhanyó, meleg és jó erőben levő talajra van szükség, a mely ha lejtős, déli lejtővel birjon, de minden esetre védett legyen. A talajt ősszel korhadt trágyával erősen meg kell trágyázni, s azt azonnal alásztantani, vagy alákapálni. A talaj tavasszal, lehetőleg extirpátorral ismételen megmivelendő. Ekkor azután 45—50 cm.-nyi távol-ságban barázdák vonandók, és pedig úgy, hogy két-barázda-közé kerüljön a kiásott föld. A barázdáknak legalább 30 cm. mélységűeknek kell lenni, hogy azok 25 cm.-nyire ruhadt lombbal vagy lótrágyával, s csak ennek híjjával érett istállótrágyával megtölthetők legyenek. Ezen trágyarétegre 4—5 cm.-nyi vastag földréteget huzunk, erre fektetjük a burgonyát, a mire ismét 4—6 cm. vastag földréteget hintünk. Tanácsos arra a földrétegre, a melyre a burgonyát lefektetjük, csontlisztet vagy szuperfoszfátot és kálit kihinteni, miáltal a burgonya fejlődése igen gyorsittatik. Ritkán lehetséges azonban a burgonyát április eleje előtt elültetni. Hogy tehát a csirázási időt megtakarítsuk, czélzerű a burgonyát már pinczében előre csiráztatni, s a kiültetésnél arra vigyázni, hogy a csira, vagy a gyökshajtás le ne töredezzen, mert ez továbbfejlődésüket meggátolná. Tapasztaltatott pedig, hogy a hosszukás burgonyák lassabban fejlődnek; tanácsos tehát csakis gömbalaku korai burgonyákat vetőmagul használni. Ha metszett burgonyát használunk vetésre, csakis keresztbe messük azt, s a metszlapot fektessük a földre, ellenkezőleg nagyon sok tönre megy. A fejlődés siettetésére több éven keresztül nagyon sikeresen használták a chilisalétrom-oldatot. Egy locsoló vízbe három marék chilisalétromot tesznek, felkavarják míg feloldódik, s ezzel öntözik meg a már levéllel bíró burgonyát. Ezt az eljárást háromszor ismételik 10—10 napi közböben, s mindig az ilyen termelő jelenik meg először friss burgonyával a piacon.

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a t. jogkereső közönség becses tudomására hozni, miszerint ügyvédi irodámat Székesfejérvárott, távirdu-utca 1. szám alatt megnyitottam.

Tisztelettel

Dr. Holly Géza,

111. 1—1

köz- és váltó ügyvéd.

Mint a helybeli **Felmayer István és Fiai** festőgyár czikkeinek detail elárúsítója, van szerencsém a t. hölgyközönséggel tudatni, hogy a közeledő

karácsonyi és ujévi ünnepek

alkalmából a raktáron levő mintázott kelmék nagy részét leszállított áron bocsátom eladás alá, s kérem megtisztelő látogatásokat.

Teljes tisztelettel

113. 3 1

Kiss Ignác.

* E rovatan közlött-kért teletölésget nem vállal a szerkesztőség.

Eladó szőlő.

A középüdlőn az 1070-ik számú szőlő jó karban levő hajlékkal eladó.

115. 3—1

Bővebbet Jókai-utca 6. sz.

Házhely eladás.

Több ház hely a lövölde-utczában, a volt szeggyár mellett, a vasuti indólház közelében eladó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonosnál felsőkirálysor 12 szám.

112. 3—1

A n. érd. közönség szives figyelmébe!

A műselyem festés + + + + + + és vegytisztítás.

Minden e szakmába vágó férfi és női ruhaneműk, Perzsa vagy más szőnyegek, csipke és Tunisz-függönyök, Selyem vagy bársony bármilyen gazdagon díszített ruhaneműk, bútór szövetek úgy festésre mind tisztításra fejtetlenül. **Bársony neműk** elfejtve préselésre és mintázásra. **Gyöngy és selyemhímzések, keztyűk, nyakkendők, selyem ingek, Egyenruhák, szörme szőnyegek felelősség mellett a legjutányosabban arban számíttatnak.**

Gyászruhák festése gyorsan eszközöltetik.

Számos pirtfogást kérve
teljes tisztelettel

Papp Károly

Szt.-István-utca 5 szám,
a nagytemplommal szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Magyar Általános Kőszénbánya részvénytársulattól Budapestben a

tatai kőszénbányák

kizárólagos képviselőjét Székesfehérvár és vidékére átvetem és szénét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai szén** első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtési e kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

RAKTÁR: a teherpályaudvar bejárájával szemben, a Keszei-féle székgyarban

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.

Fontos felhívás!

Egy most szervezkedő első rangu honi biztosító-társaság az élet, baleset és népbiztosítási üzlet fejlesztésére a város és vidékére előnyös feltételek mellett

főügynököt

keres nemkülönben felügyelőket, szervezőket és üzlet szerzőket

Állandó foglalkozás, biztos jó existenzia. A szakmában nem jártas egyének mellé beoktatás céljából társasági tisztviselőre a központból kiküldetnek. Miután e megyének minden községében helyi képviselők állítanak, azok pályázatait szintén szívesen fogadjuk.

Ajánlatok:

109. 2-2

„Biztosító-társaság 39.” czim alatt
Zelmanovits Zsigmond urhoz Dob-utca 52.
sürgösen Budapestre küldendők.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

*** Darabja 3 frt. ***

A penge ***csillagos acélból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

ALAPÍTOTT
1858. évben.

TELEP
Palotai-utca 23.

PFINN JÓZSEF
„GONGORDIA”

TELEFON SZÁM 79.

Sürgöny czim:
Concordia, Székesfehérvár.

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfehérvárott, sas-, Jókai- és iskola-utca sarkán

a „Fekete Sas” szálloda átellenében

SIRKOSZORUK.

SIRKOSZORUK.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. 70. —9

Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek!

Legolcsóbb és legézszerűbb
karácsonyi ajándék
egy

Ujságírók-Sorsjegye

melylyel

1 korona

árért

egy

100.000 koronás

és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőség 20%
levonással kívánatra készpénzben vissza-
váltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül
mind a 6 húzáson játszik. * * * * *

Huzás föltétlenül már jövő hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A BUDAPESTI UJSÁGÍRÓK EGYESÜLETE.

SORSJÁTÉK KEZELŐSÉG:

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. szám.

90. 10-8-4

Nyomatott Számmér Imréné, Székesfehérvárott.